

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා මණ්ඩලය

අධිකරණය පිළිබඳ අනු කමිටුවේ වාර්තාව

තේරුම් ගැනීමේ පහසුව සඳහා සාමාන්‍ය භාවිතයක් වශයෙන් මෙම වාර්තාව මගින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙහි එක් එක් ව්‍යවස්ථාවන් පිළිබඳ සඳහන් කිරීමේදී හෝ දැක්වීමේදී “ව්‍යවස්ථාව” යන පදය වෙනුවට “වගන්තිය” යන පදය ආදේශ කර ඇති බව සලකන්න.

1. අධිකරණය පිළිබඳ අනු කමිටුව පහත සඳහන් ගැටලු පිළිබඳව අවධානය යොමු කළ අතර, එහි වාර්තාව එම ගැටලු මත පදනම් විය.

- (අ) අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය
- (ආ) අධිකරණ සංවිධාන ව්‍යුහය
- (ඇ) අධිකරණ විවරණය ඇතුළුව අධිකරණවල අධිකරණ බලය
- (ඈ) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අධිකරණය සහ එහි අධිකරණ බලය

2. අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය

වර්තමාන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙහි XV පරිච්ඡේදය [අධිකරණය] තුළ “අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය” යන අනු මාතෘකාව යටතේ වගන්ති කිහිපයක් අන්තර්ගත වුවද, එකී වගන්ති මූලික වශයෙන්ම අදාළ වනුයේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයෙහි සහ අභියාචනාධිකරණයෙහි විනිසුරුවරුන් පත් කිරීම, ධුර කාලය, සේවයෙන් ඉවත් කිරීම, විශ්‍රාම ගනු ලබන වයස සහ වැටුප් යනාදිය පිළිබඳවය. එනමුත්, රටෙහි අධිකරණයෙහි ස්වාධීනත්වය යන මූලධර්මය තහවුරු කිරීමේ වැදගත්කම හා අවශ්‍යතාව නියම කරනු ලබන ප්‍රකාශිත විධිවිධානයක් වර්තමාන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව තුළ දක්නට නොමැත.

අධිකරණ ක්ෂේත්‍රය තුළ රට මුහුණපා ඇති අත්දැකීම් සැලකිල්ලට ගැනීමේදී, අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය පිළිබඳ මූලධර්මය තහවුරු කිරීම හා ආරක්ෂා කිරීම සඳහා කිසියම් ප්‍රකාශිත විධිවිධාන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව තුළට ඇතුළත් කිරීම සුදුසු බවට අනු කමිටුව නිර්දේශ කරයි. රාජ්‍යයෙහි විධායකය හා ව්‍යවස්ථාදායකය යන ආයතනවලින් අධිකරණය ස්වාධීන බවට සහ අධිකරණයේ කටයුතු හා ක්‍රියාවලීන්ට මැදිහත්වීමට කිසිදු බලධාරියකුහට

කිසිදු බලයක් නොමැති බවට ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව විසින් පැහැදිලි විධිවිධාන සැලසිය හැකිය. විනිසුරුවරුන් විසින් සිය කාර්යයන් සහ වගකීම් ඉටු කිරීමේදී, කිසියම් පුද්ගලයකු හෝ බලධාරියකු විසින් සෘජුවම හෝ අනියම් ලෙස සිදු කරනු ලබන කිසිම සීමා කිරීමක්, බලපෑමක්, මැදිහත්වීමක්, පෙළඹවීමක්, හෝ බියගැන්වීමකින් තොරව ක්‍රියා කළ යුතු බවට ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් විධිවිධාන සැලසිය හැකිය. තවද, අධිකරණමය හාද සාක්ෂියට අනුකූලව අදාළ නීතිය හා කරුණු ස්වකීය අර්ථ නිරූපණයන්ට යොමු කර, නීතියෙහි දක්වා ඇති ආකාරයට කටයුතු කළ යුතු බවට තවදුරටත් විධිවිධාන සැලසිය හැකිය.

මේ සම්බන්ධයෙන් දකුණු අප්‍රිකානු ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව හොඳ මාර්ගෝපදේශයක් සපයයි. එම ව්‍යවස්ථාවේ 165 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව විධිවිධාන සලසා දෙනු ලබන පරිදි “අධිකරණ ස්වාධීන ආයතන වන අතර, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට හා නීතියට පමණක් යටත්ව, අපක්ෂපාතී ලෙස සහ කිසිදු බියකින්, අනුග්‍රහ දැක්වීමකින් හෝ අගතියකින් තොරව අධිකරණ විසින් නීතිය ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය”; “කිසිදු පුද්ගලයකු හෝ රජයේ ආයතනයක් අධිකරණයේ කටයුතුවලට මැදිහත් නොවිය යුතුය” සහ “අධිකරණවල ස්වාධීනත්වය, අපක්ෂපාතී බව, ගරුත්වය, යුක්තිය කරා ප්‍රවේශ වීමට ඇති ඉඩකඩ සහ අධිකරණවල කාර්යසාධකත්වය තහවුරු කිරීම සඳහා රාජ්‍ය ආයතන විසින් නීති සම්පාදනය හා අනිකුත් පියවර මගින් අධිකරණයට සහාය වීම සහ ආරක්ෂා කිරීම සිදු කළ යුතුය”.

ජනතාවගේ අධිකරණ බලය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් සෘජුවම අධිකරණ වෙත පැවරීම අත්‍යවශ්‍ය හා යෝග්‍ය කටයුත්තක් වේ. එකී අධිකරණ බලය පාර්ලිමේන්තුව විසින් අධිකරණ හා විනිශ්චය අධිකාර හරහා ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන්නේය යනාදී වශයෙන් සඳහන් වන වර්තමාන ක්‍රමවේදය අසතුටුදායක වන අතර, එය වෙනස් කළ යුතු වේ. මෙමගින් අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය පිළිබඳ මූලධර්මය තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමද සිදු කරනු ඇත.

අනික් අතට, විශේෂිත විනිශ්චය කිරීමේ බලතල සහ විකල්ප ආරාධුල් නිරාකරණ බලතල හිමි ආයතන, එනම් අර්ධ අධිකරණ ආයතන, අධිකරණය වෙත පැවරී ඇති අධිකරණමය බලය අනුපූරණය කරනු පිණිස නිශ්චිත අවස්ථාවන්හිදී පාර්ලිමේන්තුව විසින් සම්මත කරනු ලබන නීති ප්‍රකාරව පිහිටුවිය හැකිය.

ඉහත ප්‍රකාශිත රැකවරණයන්, ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයෙහි සහ අභියාචනාධිකරණයෙහි විනිසුරුවරුන් පත් කිරීම, සේවා කාලය, විශ්‍රාම යාම, සේවයෙන් ඉවත් කිරීම, විනය පාලනය, වැටුප්, විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ, විශ්‍රාම ලැබූ පසු රැකියා අවස්ථා ලබාදීම, වෙනත් සේවාවන් සඳහා ඔවුන් යෙදවීම සම්බන්ධයෙන් පවතින රැකවරණයන්ට අමතරව අදාළ වන්නේය.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ:

පත් කිරීම:

හිටපු ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරුවරුන්ගෙන් සැදුම් ලත් මණ්ඩලයක් වෙතින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවට ලද නාම යෝජනා අනුව, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ නිර්දේශය මත, උපරිමාධිකරණවල විනිසුරුවරුන් ජනාධිපතිවරයා විසින් පත් කළ යුතු වේ. එම හිටපු ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරු මණ්ඩලයට හිටපු අගවිනිසුරුවරයෙකුද ඇතුළත් විය යුතු අතර, එකී මණ්ඩලය සඳහා දැනට ධුරයේ සිටින අගවිනිසුරුවරයා විසින් නීතිපතිවරයා සහ නීතිඥ සංගමයේ සභාපතිවරයා සමඟ සාකච්ඡා කොට සාමාජිකයන් නම් කළ යුතු වේ. හිටපු ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරුවරුන් මෙම මණ්ඩලයට පත් කිරීමේදී, ඔවුන් විශ්‍රාම ලැබූ දිනය හා ඔවුන් මෙම මණ්ඩලයට පත් කරනු ලබන දිනය අතර අවම වශයෙන් අවුරුදු දෙකක කාල පරිච්ඡේදයක් ගතවී තිබිය යුතු වේ.

විශ්‍රාම වයස:

සියලුම උපරිමාධිකරණ විනිසුරුවරුන්ගේ විශ්‍රාම ගැනීමේ වයස එකම වයසක් විය යුතු අතර, එම වයස අවුරුදු 65 වේ නම් වඩාත් සුදුසු වේ. සමහර විනිසුරුවරුන් විශ්‍රාම ලැබූ පසු, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ නිර්දේශය මත, පහළ අධිකරණවල විනිසුරුවරුන්ගේ නිපුණතාවය සහ සේවා සැපයීම දියුණු කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම උදෙසා, එම විනිසුරුවරුන් අධිකෂණය කිරීම හා ඔවුන්ට උපදෙස් ලබා දීම පිණිස සේවයේ යෙදවිය හැකිය. මෙම විනිසුරුවරුන්ට වයස අවුරුදු 70 දක්වා සේවය කළ හැක.

වැටුප්:

උපරිමාධිකරණවල විනිසුරුවරුන්ගේ වැටුප් පාර්ලිමේන්තුව විසින් තීරණය කළ යුතු අතර, එම වැටුප් විනිසුරුවරුන් ධුරය දරන කාලය තුළදී අඩු නොකළ යුතු වේ. සියලුම උපරිමාධිකරණවල විනිසුරුවරුන්ගේ වැටුප් එක සමාන විය යුතුය.

විනය පාලනය සහ සේවයෙන් පහ කිරීම:

උපරිමාධිකරණ විනිසුරුවරුන්ගේ විනය පාලන කොමිෂන් සභාවක් තිබිය යුතු අතර, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ නිර්දේශය මත ජනාධිපතිවරයා විසින් එහි සාමාජිකයන් පත් කළ යුතු වේ. විනිසුරුවරුන්ගේ විෂමාවාරයන් හෝ අශක්ෂතාවන් පිළිබඳ චෝදනා එම කොමිෂන් සභාව විසින් විමර්ශනය කර ඒ පිළිබඳ වාර්තාවක් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවට ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ. එවැනි කිසියම් විනිසුරුවරයකු සේවයෙන් පහ කිරීම සඳහා ජනාධිපතිවරයා වෙත නිර්දේශ කිරීමේ බලය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව සතු වන අතර, ජනාධිපතිවරයා විසින් ඉන් අනතුරුව එකී විනිසුරුවරයා සේවයෙන් පහ කළ යුතු වේ. කෙසේ වුවද, එලෙස විනිසුරුවරයෙකු සේවයෙන් පහ කිරීම සඳහා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව විසින් කරනු ලබන නිර්දේශය ජනාධිපතිවරයා වෙත යැවීමට ප්‍රථම එකී නිර්දේශය පාර්ලිමේන්තුව විසින් අනුමත කළ යුතු වේ.

විශ්‍රාම ගැන්වීමේදී ගෙවීම්:

උපරිමාධිකරණවල විනිසුරුවරුන්හට ඔවුන් විශ්‍රාම ලබන අවස්ථාවේදී ලැබුණු ඒකාබද්ධ පාරිශ්‍රමිකය (වැටුප සහ දීමනා) හෝ අදාළ කාලයෙහි සම තත්ත්වයේ විනිසුරුවරුන්හට ලැබෙන ඒකාබද්ධ පාරිශ්‍රමිකය (වැටුප හා දීමනා) යන දෙකින්, වැඩි පාරිශ්‍රමිකය විශ්‍රාම වැටුපක් ලෙස ලබා දිය යුතු බව කමිටුවේ මතය වේ.

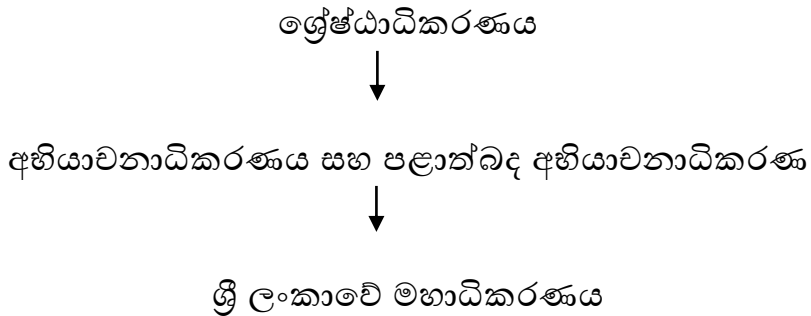
දැනට සේවයේ නියුතු හෝ විශ්‍රාම ලත් විනිසුරුවරුන් වෙතත් සේවයන්හි යෙදවීම් සඳහා පෙළඹවීම:

වෙනත් කර්තව්‍යයන් ඉටු කිරීම සඳහා සේවයේ නිරත වී සිටින විනිසුරුවරුන් යෝග්‍යවන අවස්ථා ඇත. එනමුත්, උපරිමාධිකරණවල විනිසුරුවරුන්ගේ ස්වාධීනත්වය සැබැවින්ම නැති විය හැකි හෝ එලෙස නැති වී යතැයි සිතිය හැකි තත්ත්වයක් උදාවීම වැළැක්වීම සඳහා, එවන් කිසිදු කර්තව්‍යයක, දීමනා සහිතව හෝ රහිතව යෙදීමට විනිසුරුවරුන්ට හෝ විශ්‍රාමික විනිසුරුවරුන්ට අවසර ලබා නොදීම යෝග්‍ය බව අනු කමිටුවේ මතය වේ. කෙසේ වුවද, උපරිමාධිකරණවල සහ අනිකුත් අධිකරණවල විනිසුරුවරුන්හට සීමිත කෙටි කාල සීමාවන් කිහිපයක් සඳහා විදේශීය අධිකරණවල සේවය කිරීමට අවසර ලබා දී විදේශීය රටවල අත්දැකීම් ලබා ගැනීමට අවස්ථාව ලබා දීම සම්බන්ධයෙන් අනු කමිටුවෙහි විරුද්ධත්වයක් නොමැත. උපරිමාධිකරණවල විනිසුරුවරුන්හට ඔවුන්ගේ නිලය හා පුහුණුව සඳහා යෝග්‍ය තනතුරු භාර ගැනීමට අවසර දීමේදී, එම කාල පරිච්ඡේදය තුළදී ඔවුන් හට වැටුප් රහිත නිවාඩු ලබා දිය යුතු වේ. තවද, මේ සඳහා අනුමැතිය ලබා දීමේදී අදාළ විදේශීය රටවල අධිකරණ පද්ධති සහ ප්‍රජාතාන්ත්‍රීය පාලන ස්වභාව ඇත්තේද යන්න පිළිබඳව ද අවධානය යොමු කළ යුතු වේ. එවැනි ඉල්ලීම් සඳහා අවසර ලබා දීමේ බලය ඇත්තේ ජනාධිපතිවරයාට වන අතර, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව විසින් ඒ සඳහා තම නිර්දේශය ජනාධිපතිවරයාට ලබා දීමට පෙර එකී ඉල්ලීම් ඇගයීමට ලක් කළ යුතු වේ.

මෙහිදී, මෙලෙස විනිසුරුවරුන් කෙටි කාලයක් සඳහා විදේශගත වීම නිසා ඇති වන පුරප්පාඩු පිරවීමට සහ රටෙහි අධිකරණයෙහි ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම සහ පෝෂණය කිරීම සඳහා උපරිමාධිකරණයට කෙටි කාලීනව විටින් විට කරනු ලබන විනිසුරුවරුන්ගේ පත් කිරීම් ප්‍රධාන පෙළේ නීතිඥවරුන් අතුරින් සිදු කළ හැකි බවට අනු කමිටුවේ අදහසයි.

3. අධිකරණ සංවිධාන ව්‍යුහය

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව තුළින් ගොඩනැගිය යුතු අධිකරණ සංවිධාන ව්‍යුහය පහත දැක්වෙන පරිදි විය යුතුය.

අනිකුත් අධිකරණ සහ ඒවායේ ව්‍යුහය සම්බන්ධයෙන් පාර්ලිමේන්තුව විසින් සම්මත කරනු ලබන නීති ප්‍රකාරව විධිවිධාන සැලසිය යුතු වේ. දිසා අධිකරණය, පවුල් අධිකරණය, මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය සහ ප්‍රාථමික අධිකරණය/ සුළු හිමිකම් අධිකරණය අනිකුත් අධිකරණ විය හැකි බවට අනු කමිටුව පිළිගනියි.

4. අධිකරණවල සංයුතිය හා අධිකරණ බලය

ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විනිසුරුවරුන් පහළොස් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත විය යුතුවේ. රටෙහි අවසාන අභියාචනා අධිකරණ බලය මෙම අධිකරණය සතුව පැවතිය යුතුය. එයට කිසිදු මුල් අවස්ථා අධිකරණ බලයක් හිමි නොවනු ඇත. අභියාචනාධිකරණය විනිසුරුවරුන් හතළිස් පස්දෙනෙකුගෙන් සමන්විත විය යුතුය. පළාත්බදව අභියාචනාධිකරණ පැවැත්විය යුතු අතර, එලෙස පැවැත්වෙන අධිකරණයන් අදාළ පළාත්වල පළාත්බද අභියාචනාධිකරණයන් ලෙස හැඳින්විය යුතුය. අභියාචනාධිකරණයේ සභාපතිතුමා විසින් පළාත්බද අභියාචනාධිකරණවල නඩු විභාග කිරීම සඳහා, අභියාචනාධිකරණයේ විනිසුරුවරුන් අතුරින්, විනිසුරුවරුන් නම් කළ යුතුවේ. අභියාචනාධිකරණයේ විවිධ අංශ තිබිය හැකිය. උදාහරණයක් ලෙස අපරාධ අභියාචනාධිකරණ අංශය සහ වාණිජ අභියාචනාධිකරණ අංශය යනුවෙන් අංශ තිබිය හැකිය.

මූලික අයිතිවාසිකම් සහ රිච් ආඥා නිකුත් කිරීම සඳහා අධිකරණ බලය අභියාචනාධිකරණය සතු වනු ඇත. මුල් අවස්ථා අධිකරණ, එනම්; මහාධිකරණය, දිසා අධිකරණය, පවුල් අධිකරණය, මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණ සහ ප්‍රාථමික අධිකරණ/සුළු හිමිකම් අධිකරණ වෙතින් සිදු කරනු ලබන අධිකරණ කටයුතු පිළිබඳ අභියාචනා අධිකරණ බලය මෙම අධිකරණය වෙත හිමි වනු ඇත. කම්කරු විනිශ්චය සභාව, ගොවිජන සේවා විනිශ්චය සභාව සහ එවන් අර්ධ අධිකරණ ආයතන වෙතින් යොමු වන අභියාචනා ද අභියාචනාධිකරණය විසින් විභාග කළ හැකිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ මහාධිකරණය

මහාධිකරණය විසින් බරපතළ අපරාධ සම්බන්ධයෙන් අපරාධ අධිකරණ බලය පමණක් ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත. මහාධිකරණය විසින් ලබා දෙනු ලබන

තීන්දු හා සම්බන්ධව අභියාචනා විභාග කළ යුත්තේ අභියාචනාධිකරණ අපරාධ අංශය හෝ කොළඹ පිහිටි අපරාධ අභියාචනාධිකරණය විසිනි. ඊට ආඥා නිකුත් කිරීමේ හෝ අභියාචනා සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමට කිසිදු අධිකරණ බලයක් මහාධිකරණය සතු නොවනු ඇත.

5. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අධිකරණය හා එහි අධිකරණ බලය

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව හා සම්බන්ධයෙන් වැදගත් වන ගැටලු අදාළ ක්ෂේත්‍රයෙහි විශේෂඥයන් විසින් විනිශ්චය කිරීමේ අවශ්‍යතාව හඳුනා ගනිමින්, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අධිකරණයක් පිහිටුවිය යුතු බවට අනු කමිටුව නිර්දේශ කරයි. එකී අධිකරණය, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවෙහි නිර්දේශයන් මත ජනාධිපතිවරයා විසින් පත් කරනු ලබන සාමාජිකයන්/විනිසුරුවරුන් හත් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත විය යුතු බවට අනු කමිටුව නිර්දේශ කර සිටී. අධිකරණ ක්ෂේත්‍රය සහ නීතිඥ වෘත්තීය හෝ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා නීතිය පිළිබඳ විශේෂඥ දැනුමක් සහිත වූ නීති වෘත්තීකයන් හෝ නීති අධ්‍යාපනඥයන් හෝ ඒ තුළ කීර්තියක් ලබා ඇති පුද්ගලයන් අතුරින් මෙහි සාමාජිකයන් තෝරා ගත යුතු වේ. අවුරුදු පහක කාල පරිච්ඡේදයක් සඳහා ඔවුන් පත් කළ යුතු අතර, නැවත පත් වීමට ඔවුන් සුදුසුකම් නොලබනු ඇත.

අධිකරණය රැස්වන සෑම අවස්ථාවකදීම සාමාජිකයන්/විනිසුරුවරුන් හත් දෙනාගෙන්ම සමන්විත විය යුතු යැයි ද නිර්දේශ කරනු ලැබේ. මෙම අධිකරණය, අධිකරණ සංවිධාන ව්‍යුහය තුළට ඇතුළත් නොවේ. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අධිකරණයෙහි අධිකරණ බලයට අදාළ වන කිසියම් ගැටලුවක් රටෙහි ඕනෑම අධිකරණයක් ඉදිරියෙහි කැඳවන ඕනෑම නඩුවකදී පැන නඟිනු ඇත්තේ නම්, එකී ගැටලුව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අධිකරණය වෙත යොමු කළ යුතු වේ.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අධිකරණයෙහි අධිකරණ බලය පහත දැක්වෙන පරිදි වේ:

- (අ) කිසියම් කරුණක්/ගැටලුවක් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව අර්ථ නිරූපණය කිරීමේ විෂය පථයට ඇතුළත් වේද යන්න තීරණය කිරීමේ බලය ඇතුළුව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව අර්ථ නිරූපණය කිරීමේ බලය.
- (ආ) පනත් කෙටුම්පත්වල අධිකරණ විවරණය
- (ඇ) නීති හා ප්‍රඥප්ති පිළිබඳ අධිකරණ විවරණය
- (ඈ) මධ්‍යම ආණ්ඩුව සහ/හෝ පළාත් අතර ඇති වන ගැටලු.
- (ඉ) පාර්ලිමේන්තුවෙහි වරප්‍රසාද කඩ කිරීම.
- (ඊ) ස්වකීය අධිකරණය විසින්ම ලබා දෙන ලද තීන්දු විවරණය කිරීම.